

NESTKASTEN KONINGSHOF IN 2002

JAN WOUTERS

Op 9 maart was het weer zover: de jaarlijkse schoonmaak van de nestkasten op Koningshof. Met een ploegje van vijf mensen gingen we rond, we maakten de kasten schoon, repareerden er enkele en hingen nog een paar nieuwe op ter vervanging van versleten of verdwenen exemplaren. Ook nu bleek weer dat er meer kasten af gaan dan erbij komen en dat we dus nog steeds nieuwe kunnen gebruiken. De uilekast in het zuidoostelijke stuk, bij de herten, was van ouderdom naar beneden gevallen. Die konden we niet meteen vervangen, maar intussen hebben we in september een nieuw exemplaar op kunnen hangen van Mark Sloendregt.

Zoals gebruikelijk was het broedseizoen voor de Bosuil al weer begonnen. In de kast van Hans Schrader zat al 1 jong. Het was al zo'n twee weken oud, zodat ik het meteen kon ringen. De uilen waren dus eind januari al met broeden begonnen. Maar dat lijkt in zulke zachte winters normaal.

De controles van de kasten werden gehouden op 4 en 25 mei en 15 juni, steeds in de voormiddag. De resultaten die dat opleverde zijn samengevat in tabel 1. Tweede broedsels werden vastgesteld als dezelfde soort al in dat kastje had gebroed.

Het was een broedseizoen dat enkele verrassende ontwikkelingen opleverde, al meteen in de eerste controle ronde. In een van de wat diepere kasten die Ton Geerts een paar jaar geleden had gemaakt, troffen we een Boomklever op het nest aan met kleine jongen. De opening van de kast was wat dicht gepleisterd en ook tegen het deksel zat een laagje kleiachtige substantie. Het vrouwtje zat vast op het nest zodat ook Wil de Veer haar goed kon bekijken.

Dit is een nieuwe broedvogelsoort in onze kasten. Het was al een beetje te verwachten omdat de Boomklever zich langzaam uitbreidt in de ouder wordende bossen. In 1999 vonden we al een dood exemplaar bij de voorjaars schoonmaak. En

Tabel 1: Resultaten van de nestkastencontroles op Koningshof, Veldhoven, in 2002

<i>Soort</i>	<i>Eerste broedsel</i>	<i>Tweede broedsel</i>	<i>Totaal</i>
Holenduif	4	3	7
Bosuil	2	-	2
Bonte Vliegenvanger	3	-	3
Zwarte Mees	1	1	2
Pimpelmees	18	1	19
Koolmees	34	5	39
Boomklever	1	-	1
Kauw	1	-	1
			+ —
Totaal aantal broedsels			74
Niet gebruikte kasten			14
			+ —
			88
Twee keer gebruikte kasten			11
			— —
Totaal aantal kasten			77

nu dus een levende als broedvogel. De jongen waren nog te klein om te ringen, maar een week later waren ze precies goed. Het vrouwtje liet zich ook toen niet verjagen zodat ik haar ook van een ring heb voorzien.

De volgende verrassing op die dag was een tweede broedsel van de Bosuil, in de enige andere geschikte kast. Aangezien Bosuilen maar een keer per jaar broeden, moest dit een tweede broedpaar zijn. Een bewijs dat het goed gaat met de Bosuil.

Verder hadden we bij die ronde ook al een nest in aanbouw van de Bonte Vliegenvanger, die er vorig jaar niet bij was. Dit heeft geresulteerd in 3 broedsels dit jaar, waarschijnlijk alle drie succesvol.

Ten slotte had een Zwarte Mees al 9 jongen op 4 mei en daar kwamen er in een tweede broedsel nog eens 9 bij.

De Koolmees bleef wat achter bij vorig jaar met 34 eerste broedsels, maar met 5 tweede broedsels bleef het totaal toch in de buurt van dat van 2001.

De Pimpelmees deed het nog weer beter dan in 2001 met 18 eerste broedsels. Dit is volgens verwachting want de winter was zacht (Wouters 2000). De soort is nu weer op een peil dat sinds 1995 niet meer is bereikt. Berekend per 100 kastjes is dit

het hoogste niveau van de 25 jaar dat ik nu de kasten controleer, zie figuur 1. Als de winter weer zacht wordt kan het nog iets hoger, al zal dan het aantal beschikbare kastjes misschien beperkend worden.

Al met al kunnen we dit jaar beschouwen als een goed broedseizoen in onze kasten. Het totaal aantal kasten was met 77 wel een nieuw laagterecord, maar het aantal broedsels lag hoger dan de afgelopen zes jaar. Er waren dan ook maar weinig kasten die niet gebruikt zijn. Misschien is dat een indicatie dat de kwaliteit van de kasten die er hangen, goed is. Maar het kan ook betekenen dat er een tekort aan kastjes begint te ontstaan.

Dus als je zin hebt, maak eens een nestkast en kom ze mee ophangen en controleren.

Literatuur

Wouters J. 2000. De vogelbevolking van de nestkasten op Koningshof van 1978-2000. De Blauwe Klauwier 26(3): 25-33.

Wouters J. 2002. Nestkasten Koningshof in 2001. De Blauwe Klauwier 28(1): 4-5.

Figuur 1: Aantal eerste broedsels per 100 beschikbare nestkasten van de Pimpelmees op Koningshof in de loop van 25 jaar.

